

Aigakēra "Livli" ulzāndemist tygub

"Akateeminen Heimoklubi" Helsinkis.

April.

Īnda 10 sant.

Kūdōz aigast.

Jān 10, 11-16.

Plūduons.

Mina ūob jōva paint,
 jōva paint āndab entš jeng
 lambōd pierast. Pālkali ja kis
 āb ūo paint, kien lambōd āb
 ūot entšist, nāb sudta tūlm
 ja jetaq lambōd ja ūrgōb
 ja suz akub nēdi ja pil-
 lōb lajgald. Sīepierast ku ta
 um pālkali ja ta āb pida
 murtō yj lambōd. Ma ūob jō-
 va paint ja ma tūndōb entši-
 zi ja ne entšist tūndōbōd
 mīnda. Kuj Iza tūndōb mīnda,
 nej ma tūndōb Izzō ja entš
 jeng ma āndab lambōd pierast.
 Ja minnōn um tuoizi lambidi,
 ne āb ūot sīest taļst, kien-
 di minnōn um tān tuomōst ja
 ne kūlōbōd min yōldō ja lib
 ykš kāra, ykš paint.

Mel. Kas Dievam debesīs
 liek valdīt...

Ku jōva paintōn lāmbaz jara
 Um keddōn, tāma āb un sīe,
 Ta āndab entšta tām jedst jara,
 Laz tūlgō lālam kūlōm yō;
 Ku rist jūr ta ka rabdōt sīb,
 Entš lāmbastō ta voidō tīb.

Min jeng, sa ūod se lāmbaz kaddōn,
 Sa vallō paintōn tīend ūod kyl,
 Sa ūod se, kien jedst tāma saddōn
 Um vastukstniķad kādud sil,
 Sin jedstō rist jūs kūlōliz ta,
 Laz pāstōt patist sīgō sa.

Entš jēlamiz sīest tāmōn ānda,
 Kis sin jedst vigalizōks lēnd,
 Ja ristō rabbōm entšta pānda
 Vōiz sīestō, ku sa pattō tīend;
 Sin tīenandōks laz volgō sīd:
 Entš iga jellō tāmōn yd.

Tām lālamt kūlōmt sina kītō
 Ja mādlō ala lopta ka;
 Ja tīennōs lōla sīeda ytō,
 Ku kūlōn sīepierast um ta,
 Laz sīnda patist pāstagō
 Ja entš jūr vīgō touvōzō.

I. Loskiel pierrō.

Loul vaban Latvijan.
 Laz līgōg sinnōn kōrkaz
 Loul, vaba Latvija,
 Kuj pāvalikist sīnda
 Ni sydam tēriņtōb.
 Kuj ōldzōkiv sa tōurōz
 Ūod pūolyō tōvald tūnd,
 Sīest neme ōldzōkivvō
 Mēg sīnda voidam ka.
 Ja kildzimōks kuj tātō
 Mēg sīnda pūdstō tām,
 Ku ilma rovvōd krūonōs
 Sa vilkōkst iganiz.
 Laz līgōg sinnōn kōrkaz
 Loul, vaba Latvija,
 Vol sūr ja knas ja kīlaz,
 Kuj kargōs pāva um.
 Leļkielst tulk. L. Rudzītis.

Loul vaban Latvijan, mis um
 paldin tuoiz Latvija hymnōks
 aānd, um tulktōt jennō kēlzi.
 Ni ta um tulktōt ka līvō-
 kiēlkōks, laz ka līvlist vōi-
 gōd tānda entš kiēls loulō.
 Tulkiji.

Dr. K. Ulmanis

ja

1934 ā. maijkū 15 pāva.

Motto:

Set se, kis uskub entšrcvōn,
 Set se um ōigi tām pūoga...
 Pīga lībōd kaks aigastō,
 kuntš mād māl vālikšōb ōigi
 sizāļi kōrda ja arm. Viza kād-
 kōks 1934a. maijkū 15 pāvan rov
 jūdiji Dr. K. Ulmanis akiz vīz-
 zō partijmēsti mā bystōt vālikš
 tōks jūdijimiz ūodlidi ja kie-
 riz vālikstōks viedamt sūost
 ulz taža ja kūodiz riek pāl.
 Tām lezgōlimi abli vol vāda
 gendral I. Baluodis.

Ku kuodin Dr. K. Ulmanis
 līb se mīez, kis pāstab mādō
 partijōd painast, uskist juba
 jedlōm amad ne, kis tūndistō
 tām illō ja tyōdō. Ama aiga,
 kuntš munt rīdlistō vālikstōks
 vīļa tagavarō entš vailō jag-
 gōs ja entš pūngidi tāutōs,
 organiziz ta mād mā aliztjūdō-
 Latvija mēmēdi. Vizzō ja līk-
 miedkōks rikkō Latvija māmied
 ytō, mākaitsōd organizatsijō ja
 suodavāggō ta kūoriz kubbō,
 usklist vāggō, mis tānda vōiz
 tygtō siz, ku vol tūnd se sīl-
 mapilk, ku vālikstōks sizālist

grumanikad - zotsialdemokratōd ja nānt tagaailijist ūdperimied ja mūsi partijis, tāsō ama mā verizō kōrdad suodōs siz zōl sātō - kogtistō vālikstōkst ukkō lēmizō vīdō.

Vonn voļ mād izamān andōn selliz mīe, kis iz tuk, aga kīnga sīlmad voļtō virgs ja neistō ōigiz ja periz sīlmapilķ, ku midagid voļ tīemōst, algō ama lāk ukkō. Usk ents rovvōn vīz mād ezmist prezidentō siz, ku ta vabas-timiz suoda aigal vizastiz ei ents kūozō, ku seksad musta vija ja aziatōd puni kōza ja gruma nāgtistō jubā pēlist kādta sādō. Ja mis sugiz? Ab ne, aga ust sai pēlist kādta ja Latvijatei vabaks vālikstōksōks. Se iz usk vīz mād sūrōdō jūdijist ka 1934.ā. maijkū 15 pāva yōzō, ja ka siekōrd ta iz ūo tāmōn pietōn. Tām nutamist kūlōs, rouz vīrgistō neme im-lind Fēniks ja yldin akistō tyō jūr, sellizi tyōdi tīeds, mingiži vanas parlament (mād kīelkōks "rōkandimiz kub") aigal iz vōi mittō unstabiz mōtlō.

Paldin, ku pigataga kaks aigastō at jara lānōd, vōim mēg rāz arrō sādō, mingi tāntōks um vond mād prezident Dr. K. Ulmanis maijkū 15 pāva tyōn. Ni vālikstōks samud at kūozist ja tām tyō merk um sieldō. Man um perimiez sieldiz tāmizōks, kis neme tāti pidab murtō ja ūoļtōb, laz rov jelami lāg vastō pāvālikist. Rouz, kis ni at myōdō amād irm lūojkōdōn, vōibōd paldin tuodstiz jengō. ōigist vāldimō ōgō.

1934.ā. maijkū allidevīz voļ: rov ainaguz ja tyō. Mingi ni um ainaguz joud? Mingist at tyō kazud? Amsi mēg nām, ku kaddōn um tyja kad ja kīv. Lōigad kīvōd, mis nej vāggō vībtistō tyōdi, at rovst ulz kitktōt. Kaddōnōd ka at tyōtējid laitejist. Ydmēl ni vālikstōb māl. Amād kālōbōd jellō. Jega jōva tyōtēji vōib vōlda julg, ku mityks partijmiez ab vōta tāmōn leibō jara. Tyōtējid lug kazab. Jālgab tyōtēji, māmiez, kalamiez - amād sādōd ents palkō yļ ents tyō. Vālikstōks ja tam aliznikad rakuz kazab. Sīzāli julguz um sūrōks sādō. Ama jelamiz standard lāh yļzpeđi. Kultur nurms Jūdiji

ents sōbralizōks kutsimizōks um lūond mā skūolis rāntōd tagavaridi, mis kōlbōbōd māmied ja kalamiez pūogad ja tydard kulturjanud kitsantimizōn. Tām kutsimi pūdi pystatō um ka miksmōks pandōt. Mōtsa pāvad ab ūot lūonōd set jennō maijkū 15 pāva rāntidi, aga ne andabōd mādōn lūetōkst, ku mād mōtsad ab giņtōt, missōst voļ kārtamōst siz, ku tīedistō set mōtsidi ulz radļō. Ūz um kutsimi bōvvimiz jūr jālgabis. Ka se tōitab jōvdi kazidi. Nej mēg nām, ku mād pālōandōks um āmsi bōvvō - sūri tyōdi tīedō, ab jara artō. Mādōn um tīemōst tyōdi, mis ab pīlōt set tāmpō, aga mis leibōd mād tagatullidōn - tulbist kazamōdōn.

Perizōks vel um kītōmōst, ku lānōd kaks aigastō at andōnōd mādōn ūļlizōs politikōs Marōmā vālikstōkst ytō. Latvijan ja Ēstimān kuorōl um astōn ka Leismā. Ēstlist, kis at leib līvlist leļlist vier veļid, ja leišōdōks, kis at leļlist kīel veļid, kubs mād izamā um sādō julgimt pozitsijō ka ilma politikōs.

Vel jennō tyōdō um jeds ja tykkiž kubbō ama sūr tyō um set yrgdōt, aga jōva yrgandōks ja Jūdijiz viza tāmi tōitab mādōn, ku vīndig līb mād. Mis um perantōmōst, se sādō ka perantōt. Ainaguz um joud. Ta um neme pāz, mis vastō murdtōt sādō jega pālōsada jiz mōk, ja sīest laz jelag, kazag ja ēdrōksōg rov ainaguz, mād sūr Jūdiji ja leļlist - līvlist kubbi izamā.

Y.

Līvōd yt aigast
tāuzkub.

Tāuzkub sai pidtōt 14 april kū pāvan Mazirbe ky-la vanas skūoltubas. Kubbō tund voļt 32 ytlist. Tāudkub jūdijizōks sai A. Breinkopfs, siktarōks K. Stalte ja yōld lugijidōks K. Dambergs ja P. Dislers vēļdōt.

Yrdōks pierrō tieutiz D. Volganskis yļ mulliz aigast tyōtīemiz, K. Stalte yļ revizij komisij līedamiz ja A. Breinkopfs pap jeddō tulbiz aigast budzet, ymmargoutlimizōs 900 lat kuorditōs, mis jūs ka saim kultō ku mūlip um yļ ama 204 ytliži vond.

Aga sien aman lekš
tāužkub ilm sūrdō tādōlpan-
mist pidiz. Amad vodlist vē-
limōst, mōtkōd volt kontsentre-
tōt sie pāl, kis lib yt
jūdijī, sīepierast ku D. Vol-
ganskis vol ēntsta vāldin
kītōn ja volt set mingist
arad, kis sie amat ents pāl
vōttō tāst.

Pierrō pitkalist nōvti-
mist sait 2 kandidatō lieud-
tōt, P. Fōlmans ja P. Breinkopfs,
muoimōd, sīkrags kylast, yļ
kiend sai yōltōt ja kiensti
P. Breinkopfs sād emiņ ōļi,
tul jūdijizōks. Vel tul yt
jūdō: mullizist A. Breinkopfs,
P. Dislers, G. Dembergs ja ūdstō
K. Stalte. Sīeks siz tāužkub
ka lopiz ja sait jara nūom-
dōt yt nit ja mā kabald.
Irainika.

Ala jūo.

(Jatk).

Ama ezmōks: jūomi rikub
jara risting tiera yrg. Tier-
rō yrgō mityks ab vōi sādō
vostō; sie um Jumal mādōn
jega ydōn andōn. Sīepierast
mādōn um voidamōst ents
tierrō yrgō amast, mis vōib
sie jara rikkō. Jūomi um
yks selli tiera yrg jara
rikkijī. Ku vaptlōm jūojiz
nāggō, vōi se ab nāgt vāz-
zōn ja ruja? Pāgin um rous-
ti, kis rikkōbōd jūomizōks
ents tierrō yrgō, iebōd ru-
jaks ja vel kātōbōd tyō-
joudō nej ku nēsti ab ūo
emiņt mingist tyōtējidi. Ja
kuj pāgin at ents jūomiz
pierast ja ka munt jūomiz
pierast, sanōd maggō rujakuodis;
sāds mingizi abmingizi vigdi
ents lejas, aga tez ka ka-
tōs tierrō miēdō ja tulds
mielrujaks.

Tuoizōks: jūomi tūob pū-
tōkst ja joutōmt. Kuj pāgin
um sellizi aimidi, kis jela-
bōd pūtōksōs set sīepierast
ku aim pā um jūoji. Kuj
pāgin um lāpsi, kien um je-
lamōst pūtōksōs, kāndatōmōst
nālgō ja kylmō, set sīepie-
rast ku nant iza um jūo-
ji. Pāgin um sellizi, kis at
jūomizōks kātōnd ents vīla,
tīenōd vōlgidi j.n.k., nei ku
ab pāzōt emiņt kunagid j-
jālgad pāl; aga iebōd sān-
tōdōks ama ents iga.

(Jatkub).

Imant vōi Imaut ?

Stud. phil. L. Rudzītis.

Vanas Indrōk krōnikas
sāb rōkandtōt yļ mingiz līv-
liz, kis 1198.ā. jūlij kū 24
pāvan syskiz taplimizōs mā
Mārōmā tuoiz bīskop Berthold.
Tām nim um kas ni Imant
kas Imaut, sīest "n" vōib kro-
nikas lālamstiz lagtō "u"-nōst.
Vōiks ka vōlda keratimiz vi-
ga.

Letlist literaturs kītōt
līvlist vōiksliji um sād
leprovs natsionalvegmiekōks (va-
ronis) ja um tuntōb nimkōks
Imanta, ka Imants. Letlist prof.
A. Svābe ja amtist mūd pe-
rizōl aigal mōtlōbōd, ku ōigi
form vōļļi letkielkōks Imauts
ja keratimi "n"-nōks vōļļi
ābōigi. "Līvliz" tāmaigastlizōs
2 N-rōs loultiji Lembe Rāndali
um lieudōn vel yd ūd form,
muoista Imant.

Ma mōtlōb, ku nimud ja
kūoḡin vanad nimud sēltamiz
parami abli um logik. Ab ūo
umit pigataga, mityks vana
nim ilm muostōgt. Ama riḡ-
limi Imant, ymmār lib lōiga
ja tyja, az mēg ab rōkan-
dōm ka yļ sie nim muos-
tōks.

Min mōtkōd sies āzas
at sellist, ku form "Imaut"
juba sīest yd um ābōigi,
ku tām muostōks, volks āb-
siēdō. Mū um āza formōks
"Imant". Minnōn nāgtōb, ku se
um jōvist muostōb ja kubbō
pandōt nimidi vōib lieudō
ka mūsi kēļsi, nej grīekōd
kiels um nim Theodoron, zan-
skritkiels tāiz Dēvadatta, etc.,
mis tāntōbōd Jumaland. +++

Ku krōnikas sōna "and"
lopandōksōs um "t", kus volks
volmōst (?) "d"-ōn, se veitō
tāntōb, sīest "Līvlizōs" entsōs
mēg liēdam ytizi āzdi, kus
sāb kōlbatōt kādi verbalnomen.
Ōigistiz kyl se ab ūo, aga
rōkandōs lopandōks "d" kilub
nej kebamstiz, ku kūldiji kier-
dō tānda siegub "t"-kōks.

Van līvlist vōikslijiz
nim sīepierast min mōtkōd
pierrō um Imand ja, az kis
vōiks mingist mūdō sēltamist
andō, siz ma yļ sie vāggō
tiennōks.

+++ Drukimōz jūs ulzō lastōt:
Imant um kubbō pandōt sōnsti
"im" ja "and".

Sõv.

Sõvvõ tykkiž um knaš,
Ku pāva paistab yllõ
Ja āb ūo pillõ.

Ku um kīebi ja lem,
Ku aiga 'm tuļļi õdīg,
Um õg ābjõdīg.

Kūja siz um min sū,
Ja āb ūo ka siz āraz,
Ku kēļ um kēraz.

Pāva jedsõ siz ma
Tāks nādõ sangdist pillõ,
Mis āndāks villõ.

Siz ma kylmõ nej tāks,
Ja ku ta um kōrd jūsõ,
Siz mēļ um mūsõ.

P.Kõnkamāg.

Kunštnika.

(Lopandõks).

Kim voļ sougdizõks sānd.
Ja ku ūondzõl tām jūr siz-
zõl astist, siz līedist, ku
ta voļ juba kuolõn.

Aga bīlda vīzt kēzar
jūr, ja se kutsiz ents ka-
vald, opatõt mīed kubbõ ja
kyziz:

"Mis se pidim tāntõm?"

Kavald pidist ents vail
kõgin nõvvõ ja vastatist kē-
zarõn:

"Se āb tānt mittõ mi-
dagid."

Ja bīlda sai ābkõlba-
tõb āzad sieggõ eitõt.

Aga yks Kinamā kaval
kītiz ents bogdõhanõn:

"Koreas um yks ouvli
kunštnika Kim yd bīlda mā-
tõn: sīeda um vajag, ykstāuz
yl mits tōurõ rā tām volks
jara vostamõst".

Bogdõhan kaimiz Sõul
jālgabõ mēdi, bīldõ votsõm, ja
ku Korea kēzar voļ kūtõ
sānd, mis ne mīed tābõd, siz
āndiz ta nāntõn bīlda tūn-
tõ keši (kād rubil) jedst.

Kunts amad Koreamā mi-
nistõrd jūrõ sadamī voļ kub-
bõ sādõt maksiz bīlda kuolm-
kymdõ tūontõ keši (kūzkyndõ
rubilt).

"Kus mēg selliz tyja
āza aganiz laz vond pand?"
Kyzist Koreamā ministõrd, rā
ents lajgad amud kabatiz tōp-
põs.

"Kus laz vond pand?
Āndegid tām ūnda."

Ja ku ne ūnda bīlda
ležgõl papt, siz yõkiz bīl-

dastē jelzi kala ulzõ.

"Kas tēg ni nāt?" ky-
zist Kinamā mīed." Tēg ūot
ents mā vonn jara mynd."

Ja yrgõs sīest aigast
yrgiz Kinamā rikõks lām,
kunts Koreamā ālapuol lomiz-
sīeda nōdrit sām, missõs ta
vel paldin vībõ.

Eldi nai.

Yks mīez salandiz entsõn
naiz ja leks tamkõks kubs
Annok jounajgõ kallõ akkõm.
Ja Annok aigas ne jelist.

Nej kõgin, kunts mīez
voļ tīera, leks ama jōvist,
sīepierast, ku ne ydtuoista
ārmastist, Mingiz kōrd āb ūo
kallõ, - no, ne puggõbõd ydtuo-
zõn jōvist ležgõl, algõ nej-
jen syõdõ tēg, ja inist nej
maggõm. Ykskōrd sai aga mīez
ēntsta joun pāl kylmõm ja
ei vāggõ rujaks. Siz tult
nāntõn iālamõd pāvad: āb ūo
kallõ, āb ūo leibõ, āb ūo ka
rādõ mis jedst vōiks min-
gist kavalt ruja jūr kutsõ.
Mīez magub piukaliz āzmõl
ja kītõb:

"Āz ma ni sāks jōvist
kallõ syõdõ, siz ma sāks
tierrõks; aga ilm kallõ ma
kuolõb jara".

Nai iz vastat sīe pāl
mittõ midagid ja leks jou-
gõl.

Istiz, istiz - kallõ iz ūo.
Siz ta vōtiz veis,
īediz ents jālgast pitka
voza kabal ulzõ, tuļ kuodai,
ūdiz sīe ja āndiz mīen,
laz syõgõ.

"Mittõ kunagid ma āb
ūo nej maibslīst kallõ
syõnd", rōkandiz mīez. "Kuj sa
tām kāddõ said?"

"Ma istiz kuolta pāl
ja pāliz tōvast ja mīer-
jumalt, ja kala yõkiz iz
min jūr kuolta pāl".

"Ā", rōkandiz mīez, "ma
ūob juba sīest puolst sā-
pi tierrõks sānd; vel yks
sellī kala - ja ma volks
tāudlistiz tīera. Kas sa ād
pālakst vel yd selliz kala?"

(Jatks jeddõpēdi).

Ulzāndaji: M. Stalte.

Tuõimiji: K. Stalte.

Adres: Mazirbe, Latvija.